

Історія із зубрами біля Червоних Хаток завершилася щасливим фіналом

Наталія Рисіч

Інформація про зубрів, яких упродовж двох днів помічали жителі села Червоні Хатки, дуже швидко розійшлася не лише в межах Романівської громади, але й полетіла всією Житомирщиною, а потім знайшла відгомін у багатьох областях України.

Сьогодні версії про те, що зубри продерлися крізь кордон із білорусі, не витримує жодної критики, бо так далеко і через справді намертво загорожений кордон на півночі України можуть проповзти лише плазуни. А ті двоє зубрів, які ласували сіном, буряковою гичкою у Червоних Хатках, мають трохи інше походження. Так би мовити, місцеве або автохтонне. Сьогодні, коли колгоспних полів та ланів навколо поліських сіл на порядок поменшало, у господарствах селян-одноосібників, які обробляють землі на обезлюднених садибах, заводиться всіляка скотина. Коні, корови, кози, свині чи кролі – для нас традиційно звична живність, а ось страуси, всілякі свині в'єтнамського походження також прекрасно почувуються у поліській зоні Житомирщини. Щодо зубрів, то їх вирощують та доглядають у лісових господарствах Волині, а інформація про стадо зубрів поблизу курортно-санаторного містечка Хмільник (Вінницька область), яку у Житомирі пов'язали із зубрами із Червоних Хаток, також має цілком достовірне підтвердження. Але від Хмільника до Романова щонайменше 250 кілометрів, і такий марш-кидок зробити повністю непомітним велетні на шість чи сім центнерів навряд чи спроможні.

Зубри у Червоних Хатках

Зубри у Явненському лісництві

Однак звідкіль б ті зубри у Червоних Хатках не з'явилися, з ними треба було щось робити. Варто зауважити, що цього разу владні структури та служби (ті, кому належить цим займатися) проявили себе із

якнайкращого боку. Зубри, поласувавши сіном у Червоних Хатках, були направлені до лісництва у селі Явному, що належало до відомства Баранівського підприємства лісового господарства.

Марш-кидок довжиною аж під 28 кілометрів для звірів виявився посильним, хоча самка-зубриха, прибувши на територію гігантського вольтера Явненського лісництва, одразу вляглася відпочивати. Ну а її супутник віддавав перевагу копичці сухого сіна. Відтепер зубри перебуватимуть у безпеці, і загрози, що хтось із спритних громадян – видобувачів лісової живності завдасть тваринам шкоди, немає. Чи була така загроза для тварин, що забрали до околиць села Червоні Хатки, вичерпної відповіді дати не можна, але вірогідність найсумнішого фіналу для пари зубрів таки існувала. Адже мисливців, які в умовах воєнного часу сидять без роботи, по селах не поменшало (хоча на передньому краї лінії зіткнення із росіянами стрільків і снайперів дуже не вистачає). Тому ймовірність того, що хтось із рушницею в руках міг захищати своє обійстя від агресивних звірів, була великою. Те, що екологи прибули до Червоних Хаток якраз вчасно, стало позитивом як для місцевих жителів, так і для самих зубрів. До речі, вели зубри себе досить дружелюбно, а їхній потяг до домашніх корів засвідчив, що росли і жили вони десь поряд із коровами чи бичками. Власне кажучи, якраз цю одомашнену властивість екологи та лісівники і використали під час переміщення зубрів із Червоних Хаток до Явненського лісництва.

Наш земляк-першокурсник с. 2 спробував себе у ролі лектора (І начебто – вийшло!)

До когорти президентських стипендіатів потрапила і наша землячка! с. 4

8 листопада на стадіоні Романівської ДЮСШ очікується аншлаг! с. 5

Як бачимо, подія, яка сколихнула сповнене напруги життя Житомирщини, мала гучний резонанс і ще раз засвідчила, наскільки скучило і водночас вже й відвикло наше суспільство від побутово-земних турбот, від життя в умовах такого бажаного миру. А фінал історії із зубрами поблизу Червоних Хаток вочевидь став символом гуманізму і людяності, яких ми, на щастя, не втратили.

Р. С. Ще одним наслідком історії, що трапилася на околицях Червоних Хаток, стало нагадування про чергову спробу розгляду питання щодо перейменування села. Існує пропозиція щодо повернення до історичної назви села – Древецькі Хатки. Хоча більшість жителів нинішніх Червоних Хаток до минулої назви повертатися не хоче. Питання, як кажуть, ще відкрите...

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

Підтримай свободу слова!

ПЕРЕДПЛАТИТИ

на 1 місяць - 30,00 грн,
на 3 місяці - 90,00 грн,
на 6 місяців - 180,00 грн

У найближчому поштовому відділенні!

СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?

А вам цікаво, ким хоче стати ваша дитина?

Віктор Радчук

Керівники швейцарсько-українського проекту DECIDE у партнерстві з Міністерством освіти і науки України провели конкурсний відбір територіальних громад нашої держави, які долучаться до створення сучасної системи профорієнтації!

Із більше як 500 громад-кандидатів відібрано 396 громад із усіх областей України, які відтепер стануть учасниками освітнього проекту. Житомирщина делегувала для участі у проекті зі створення центрів профорієнтації дітей і підлітків 18 громад, які пройшли випробування та екзаменації у ході презентації та співбесід. У числі 18-ти громад від Житомирської області учасницями проекту стали Миропільська та Романівська селищні ради.

Попереду – два роки спільної роботи щодо створення сучасної системи профорієнтації та формування нових підходів до взаємодії освіти, органів місцевої влади та бізнесу заради того, щоб діти в Україні бачили своє майбутнє у своїх громадах, областях та країні в цілому.

Наші читачі, які прочитали перші речення цієї публікації, у більшості своїй скажуть, що система профорієнтації існувала давно і її роль сприймалася багатьма людьми як суто декларативна, адже на вибір майбутньої професії випускника школи найчастіше впливала сім'я, улюблений вчитель, засоби масової інформації, кіно і т. п.

Профориєнтаційна робота провадилася серед випускників шкіл давно, але вирішально-го впливу на вибір професії не мала. Але чому так? Чому неодноразові виступи представників вузів, технікумів, училищ, які приїздили до школи, як правило, навесні, коли випускники шкіл по-справжньому задумувалися над вибором майбутньої професії, дуже рідко досягали своєї мети? Найчастіше вчорашній випускник школи згадував про виступи та пропозиції агітаторів із навчальних закладів тоді, коли спроба вступити до омріяного закладу не увінчалася успіхом. Тоді, аби не втрачати часу, абітурієнт вступав на навчання туди, куди був недобір. Звісно ж, про свідомий вибір майбутньої професії у такому разі не йшлося, але що поробиш – вчитися треба, а де саме – не так важливо. Вже потім багато хто із тих, хто вчився, аби вчитися, після завершення навчання робив крутий поворот у своєму професійному виборі і йшов працювати за покликом. Доводилося ще раз

здобувати професію, навчатися, отримувати диплом і т. п. Те, що така система не є нормальною, знали всі або багато хто із тих, хто не зміг розгледіти своє професійне кредо, свої уподобання і своє покликання, а тому змушений був шукати своє «я» у дуже непростий спосіб. Тож професійний вибір, професійна орієнтація мають бути набагато ґрунтовнішою системою, яка має розпочинатися вже на рівні 8–9 класу сучасного ліцею. Така профориєнтація учнів 8–9 класів закладів загальної середньої освіти відбуватиметься у двох напрямках:

- для подальшого вступу до професійних і фахових коледжів та вибору професії;

- для продовження навчання в академічних ліцείях з метою подальшого вступу до закладів вищої освіти. Вже менше ніж за два роки, із 1 вересня 2027 року, академічний ліцей із трьома-чотирма профілями стане головною освітняською ланкою, яка готуватиме абітурієнта вишу із чіткою обраною професійною орієнтацією. У та-

кий спосіб система вищої школи України зможе готувати майбутніх фахівців набагато ґрунтовніше, якісніше, професійніше. Звісно, рання професійна орієнтація, сформована у ході тривалого вивчення та ознайомлення підлітка із особливостями, принадами та навіть ризиками майбутньої професії, матиме відчутний вплив на усвідомленість професійного вибору випускника ліцею.

Загалом вдосконалення, а, по суті, розбудова якісно нової системи профориєнтації – це внесок у розвиток партнерства між освітою, наукою, владою та бізнесом на рівні кожної громади. І все це – задля створення можливостей для кожної дитини в Україні будувати своє майбутнє вдома, у себе на батьківщині.

Із чого розпочинається (згідно з проектом DECIDE) формування нової системи профориєнтації учнівської молоді в Україні? Вже на старті нового 2026-го року розпочнеться **навчання та конкретна підготовка кар'єрних координаторів та кар'єрних**

радників у закладах освіти певних громад. Навчання проходитиме під орудою викладачів та фахівців Цюріхського педагогічного університету (Швейцарія). Його мета – підготувати фахівців із повного експертного супроводу процесів створення у громаді дієвої системи профориєнтації. Основний акцент у роботі такої системи профориєнтації полягає у налагодженні співпраці громади з бізнесом та освітянськими закладами.

Проектом, який нині розпочинає свою ходу в Україні, передбачено, що 50 (із 396-ти) громад отримають ГРАНТИ на створення сучасних профориєнтаційних просторів для дітей і підлітків. Однак найважливішим і першочерговим завданням проекту створення сучасної системи профориєнтаційної роботи є підготовка кар'єрних координаторів та радників. Вони якраз і зможуть створити найдосконаліші профориєнтаційні простори на місцях, враховуючи регіональні та будь-які інші особливості своєї громади.

Безумовно, уся робота щодо створення якісно нової системи професійної орієнтації та професійного вибору учнівської молоді є надважливим завданням стратегічного порядку в умовах розвитку, відбудови та зміцнення України як найсучаснішої і модернізованої держави, яка йтиме у ногу із викликами ХХІ століття. Ми маємо докласти усіх зусиль і надзусиль, аби учні наших освітніх закладів отримали можливість зробити усвідомлений вибір майбутньої професії! Професії своєї мрії!

Наш земляк-першокурсник спробував себе у ролі лектора (І начебто – вийшло!)

Віктор Першко

Історія – цікава штука. Особливо коли вона продовжується, відбувається, твориться у стінах історичного факультету.

Наш романівчанин Ілля Ремша нині вже у стінах Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича читає лекцію про тяглість українських військових традицій від часів Української повстанської армії (УПА) до тих традицій Збройних сил України, які народжуються і міцніють у буднях російсько-української війни. Лекція, яку Ілля Ремша підготував разом зі студенткою Чернівецького університету Поліною Луценко, що навчається за освітньою програмою «Німецько-український переклад», була прочитана 14 жовтня 2025 року. Слухачами виступу поки ще зовсім юного історика-дослідника стали його ж однокашники та представники знаної у Чернівцях Спілки нащадків репресованих політ'язнів. Ми попросили нашого земляка певним чином прокоментувати

подію, яка відбулася не так давно, але про яку чимало говорили, писали і згадували не лише на історичному факультеті (насправді факультет історії, політології

та міжнародних відносин Чернівецького національного університету), але й в інших регіонах України. Звісно, виступ Іллі Ремши не залишився непоміченим і в Романові.

За словами Іллі, підготувати виступ у вигляді лекції йому допомогли певні настанови та поради від організаторів події, яка була приурочена до дня утворення УПА, а також – до річниці від часу утворення тепер вже легендарно відомої Третьої штурмової бригади ЗСУ. Ну а серцевиною виступу першокурсника істфаку стали ті знання, які він отримав ще у школі. Тобто у стінах Романівського ліцею № 1. Ілля без особливих вступних слів чи зауважень зазначив, що того рівня знань, який він здобув у стінах рідного ліцею, йому вистачило, аби деталізувати деякі факти, узагальнити певні висновки щодо військових традицій сучасних підрозділів ЗСУ. Ілля Ремша виступав перед аудиторією ще й як член громадської організації «Центурія», а також як учасник хорунжої служби, що проводить лекції, дискусійні клуби, походи та інші заходи, спрямовані на ідеологічний розвиток молоді.

Безумовно, цей виступ, який став для нашого земляка дуже відповідальною прем'єрою у його студентській біографії, – лише перша спроба донести до

аудиторії однокурсників певні висновки усвідомленого знання про важливість історичних та військових традицій українців. Ілля Ремша говорить про те, що навчальний процес у стінах університету дуже напружений, насичений і водночас – безмірно цікавий. Студент поділився своїми враженнями після перших двох місяців навчального процесу. Попереду у першокурсника його перша академічна сесія, після якої, до речі, студентів неформально зараховують до вже перевіреного у щоденних університетських буднях студентського братства. Ми також чекаємо на цей момент, коли Ілля Ремша вже після завершення свого першого навчального семестру, склавши відповідні заліки та іспити, розповість нам про своє студентське життя у багатьох його проявах. Тем для зустрічей у стінах свого рідного ліцею вже під час канікул у студента-історика може бути як завгодно багато. Але те, що вони викликати будуть неабиякий інтерес у наших юних романівчан, – безперечно. Тож почекаємо ще декілька місяців і побажаємо нашому земляку успішного студентського життя із усіма його принадами і, звісно ж, проблемами у вигляді екзаменів та іспитів. А вже потім – запрошуємо на виступ і у нас, у Романові. Нам також цікаво!

Порядок у роботі старостинських округів? Поки що з цим – проблеми!

Віктор Радчук

Якщо тема майбутніх виборів як найбільш цивілізованого способу вдосконалення влади усіх рівнів сьогодні викликає неабиякий інтерес фактично усіх верств населення України, то низка проблем, які стосуються діяльності влади на місцях, поки що перебуває у тіні.

Наприклад питання про роботу голів старостинських округів досі перебуває поза межами активної суспільної уваги. Між тим, як показує досвід діяльності більшості територіальних громад України, саме постать старости є головною, найчастіше затребуваною, найбільш доступною для більшості жителів і, звичайно ж, виборців. Але це думка низів, це погляд пересічного жителя, від пенсіонера, від сільського дядька, який не знає як, не вміє і не може від слова «взагалі» достукатися до керівників громад, а тим паче до керманців районів чи й навіть області. Якраз нагорі про проблемність ситуації, в якій опинилися керівники старостинських округів (простіше – старости), також добре знають, але... Але – що із того? Реформа із децентралізації влади, яка вважається завершеною з моменту виборів осені 2020-го року, виявилася вкрай недосконалою якраз у частині визначення повноважень старости сільського округу та можливості виконання таких повноважень у реальній ситуації. Ідеться насамперед про забезпечення старости транспортом для пересування територією старостинського округу, а також – для візитів до адміністративного центру громади у справах і питаннях, які вимагають залучення фахових працівників адміністративного апарату, відділів та управлінь виконавчих

органів місцевої ради. На жаль, у громад, які утворилися внаслідок процесів децентралізації упродовж 2015-2020 років, немає коштів на придбання транспортних засобів для керівників старостинських округів. Староста, який має купу обов'язків, мусить думати й гадати, як їх виконувати виключно зі своїх особистих можливостей. Хтось використовує велосипед, хтось має мотоцикл чи навіть власний автомобіль, а хтось покладається ще й на так званий громадський транспорт, на можливості автобусного сполучення і т. п. Те, що це ненормально, знають всі, але проблему ніхто навіть не пробує вирішувати.

Зовсім нещодавно в інформаційному просторі України на досить короткий час вигулькнула новина про діяльність старости Миринецького старостинського округу Корсунь-Шевченківської міської ради. Село Моринці відоме кожному українцю як батьківщина Тараса Григоровича Шевченка, але цього разу воно прославилось у дещо інший спосіб. Виявилось, що місячний зарплатний оклад старости Моринців сягнув і навіть перетнув позначку у 90 тисяч гривень. Нечуваний і небачений в Україні показник місячного доходу сільського старости був підкріплений тим, що чоловік вже передпенсійного віку, який обіймав таку відповідальну у громаді посаду, не

вмів (і очевидно не прагнув) користуватися комп'ютером, без якого елементарна бюрократія на рівні будь-якого старостинського округу вважається неможливою. І взагалі, староста із більш ніж переконливим матеріальним забезпеченням багато чого не вмів, не чув чи, можливо, й не розумів. Але, тим не менше, працював і, як він вважав, – доволі успішно. Дивовижно, але ні керівники Корсунь-Шевченківської міської громади, ні депутати міськради, які мають бути в курсі ситуації в усіх без винятку старостинських округах, не знали і також не уявляли, що, виявляється, і таке буває.

Що сказати із такого приводу? Насамперед слід визнати, що діяльність керівників старостинських округів опинилася на задвірках суспільної уваги. У більшості громад України. Питання про звіт того чи іншого старости під час сесії сільської, селищної або ж навіть і міської ради у нас зазвичай не входить до практики діяльності місцевої ради. Чим зайнятий староста, які обов'язки він виконує, а головне – якими чином він це робить, де він бере для цього ресурси, наскільки легітимною (в тому числі і в законодавчому руслі) є його щоденна робота – ці питання опинилися в тіні владної уваги, починаючи від Верховної Ради України і завершуючи місцевою владою, яка, як виявляється, далеко не завжди має можливість роботі старости чимось посприяти.

До чого може призвести подібна ситуація? Адже слід погодитись, що у більшості випадків старости округів виконують свої обов'язки більш-менш задовільно, і хоча певні нарікання у ході їхньої діяльності у людей виникають, загальна ситуація має також задовільний вигляд. Втім, це зовсім не означає, що тривожних дзвіночків у діяльності керівників старостинських округів у нас немає. Написав староста Биківського округу заяву на звільнення, і це вже сигнал до того, наскільки проблемною є ситуація якраз у цій ланці діяльності місцевої влади. Ще один староста Романівського старостинського округу потрапив під роздачу (під безпідставні звинувачення) відомого

в області інтернет-сайту лише за те, що змушений був виконувати розпорядження ТЦК щодо формальностей військового обліку чоловіка із інвалідністю. Наголошуємо, староста намагався спростити, зменшити чи знівелювати огріхи та недосконалості вітчизняного законодавства, яке має вигляд не лише недосконалого, але й як гніточе недолугого і навіть антигуманного. І як за таких умов не очікувати від керівника старостинського округу такої ж, цілком ймовірної заяви на звільнення? Те, що керівники старостинських округів працюють на залишках людського терпіння, не є секретом ні для керівників громад, ні для депутатів місцевих рад. Очевидно саме тому й не виникають на сесіях місцевих рад питання про звіти керівників старостинських округів. Бо ж звітувати має той, хто отримав можливості для повноцінної роботи, хто має хоча б мінімальний ресурс для виконання своїх найперших обов'язків.

Звісно ж, у такій ситуації своє слово має сказати влада області, яка певним чином має координувати і здійснювати методичний супровід діяльності і щоденної роботи керівників територіальних громад. Але головну роль і своє вирішальне ЗАКОНОДАВЧЕ слово має сказати Верховна Рада України. Той вакуум та нерегульованість статусу і повноважень керівників старостинських округів в усіх без винятку питаннях їхньої діяльності має бути негайно врегульована. Звісно ж, якби нардепи хоча б іноді діставалися території сіл, селищ, де живуть пересічні українці, то питання про можливість і потенціал керівників старостинських округів вже давно можна було б узгодити і врегулювати. Сьогодні, до речі, якраз доречно це зробити, аби доопрацювати, вдосконалити і зробити умови діяльності старости цілком цивілізованими, зрозумілими і прийнятними для жителів громад. Інакше на вибори, на перезавантаження місцевої влади йти неможливо. Це треба визнати, про це варто говорити і на це слід реагувати. Всім, всюди і якомога швидше. Аж навіть так, щоб – негайно!

Грип та COVID-19: на що хворіють українці

Сезон застуд в Україні набирає обертів.

Лише за тиждень – з 20 до 26 жовтня – медики зареєстрували понад 120 тисяч випадків грипу, COVID-19 та інших ГРВІ. Від початку осені перехворіли вже сотні тисяч українців. Як і завжди, циркулюють зараз і як уберетися, з'ясував Центр громадського моніторингу та контролю.

Віруси грипу типів А та В

Впродовж епідемічного сезону – з 29 вересня по 26 жовтня – на гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ) захворіли понад 510 тисяч українців. Це на 8,6% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Внаслідок ускладнень померли 52 людини. Серед усіх зареєстрованих випадків ГРВІ понад 13 тисяч становить COVID-19 – близько 2,6%.

За тиждень – з 20 до 26 жовтня – в Україні захворіли понад 123 тисячі людей, з них більше половини – діти. Порівняно з попереднім тижнем рівень захворюваності знизився на 2,7%.

Перевищення епідемічного порогу низького рівня нині фіксують лише в Житомирській області, тоді як в інших регіонах спостерігається передепідемічний

рівень. Як і в попередні сезони, цього року в Україні циркулюють віруси грипу типів А та В, зокрема тип А виявили у Харкові.

Захворюваність на COVID-19 в Україні продовжує знижуватися. За минулий тиждень недугу підтвердили у 1 797 людей – це на 30% менше, ніж тижнем раніше. Від ускладнень померли вісім пацієнтів. Найвищий рівень захворюваності на 100 тисяч населення зафіксовано в Херсонській області.

Брак вакцин проти грипу

Станом на 26 жовтня проти грипу вакциновано лише 38 478 людей. Адже цього року українці, які хотіли б щепитися, не змогли знайти відповідних препаратів. Як з'ясувала «Українська правда. Життя», у 2025 році поставки вакцин значно менші, ніж минулоріч. Як пояснює інфекціоніст Федір Лапій, причина полягає у ринковій логіці постачання та виробничих проблемах компаній. «Вакцини замовляє дистриб'ютор. Вони орієнтуються на ринок. Минулого сезону чимало вакцин не було використано – це був збиток для приватних закладів, які їх купили», – пояснив Лапій.

Як розповіли «УП. Життя» в медичній мережі «Добробут», цього року вся Україна отримала

приблизно у 2,5 рази менше вакцин від грипу, ніж минулого сезону. «Це сталося з різних причин – війна, відтік людей за кордон, а можливо, також те, що торік вакцин завезли забагато, тому цього року обсяги постачання могли зменшити», – заявили у мережі.

У Міністерстві охорони здоров'я розповіли, що вакцина проти грипу не входить до Національного календаря щеплень і не закуповується державою, але є рекомендованою. «Якщо будуть перевищені епідемічні пороги,

то будуть вживатися відповідні протиепідемічні заходи. Це відбувається майже щороку», – відповіли «УП. Життя» у МОЗ.

За словами Федора Лапії, брак вакцин не матиме суттєвого впливу на поширення грипу, адже рівень вакцинації в Україні був і залишається дуже низьким. «Більше це питання індивідуального захисту. Проте якщо в колективі, наприклад офісі, є високий рівень (щеплених – ред.), тоді спрацює і колективний імунітет», – каже Лапій.

На відміну від вакцин проти грипу, щеплення проти COVID-19 в країні є у достатній кількості. За даними МОЗ, нині доступно понад 400 тисяч доз омікрон-специфічної вакцини (Comirnaty від Pfizer) для дорослих та дітей. Такі щеплення залишаються безоплатними для кожного українця. Вакцинуватися можна через запис у свого сімейного лікаря або в пункті щеплень при медзакладах.

Як вберегтися

Щоб не підхопити ГРВІ у Центрі громадського здоров'я, радять:

- регулярно мити руки з милом (щонайменше 30 секунд);
- провітрювати приміщення вдома й на роботі та робити вологе прибирання;
- дотримуватися дистанції в місцях скупчення людей.

А головне, коли захворіли – залишатися вдома. Якщо ж таки потрібно контактувати з іншими людьми, то не забувати про маску.

Освітняни вчать і водночас активно навчаються

Віктор Першко

Хроніка новин освітнянського життя нещодавно поповнилася дуже важливим інформаційним кейсом щодо підвищення кваліфікації вчителів та педагогічних працівників наших освітнянських закладів.

Для педагогів дуже важливо знати про те, що Кабмін зовсім нещодавно затвердив зміни до ухвалені раніше Постанови КМУ № 800, яка регулює підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. Відтепер підвищення кваліфікації стає прозорішим і зручнішим.

Які ж ключові зміни стосуються порядку та процедури підвищення кваліфікації педагогів:

1 В Україні з'явиться єдина цифрова платформа професійного розвитку для суб'єктів підвищення кваліфікації та педагогічних працівників.

До цієї єдиної державної платформи професійного розвитку всі суб'єкти підвищення кваліфікації (установи, організації, приватні структури, що

мають відповідні ліцензії і дозволи) вноситимуть:

- інформацію про свої програми навчання;
- дані про видані сертифікати;
- інформацію про ліцензії та акредитації.

Хто може проводити курси? Зміни від Кабміну чітко визначають суб'єктів підвищення кваліфікації, куди входять:

- заклади освіти (їхні структурні підрозділи);
- наукові установи;
- юридичні особи;
- ФОПи, що провадять освітню діяльність з підвищення кваліфікації.

2 Супервізія як спосіб та механізм підвищення кваліфікації.

Формальне запровадження у 2024-му році такої новації, як супервізія, певним чином спричинила появу багатьох запитань. Проте головний висновок, який постав після запровадження супервізії, полягав у тому, що курси підвищення кваліфікації стають не єдиним варіантом професійного вдосконалення педагогічної майстерності і накопичення фахового досвіду для педагогів. Супервізія постає можливістю для вчителя обгово-

рити складні робочі ситуації з досвідченим колегою-супервізором, який допомагає подивитися на виклики, проблемні ситуації, тощо під іншим кутом, знайти рішення й зберегти емоційну рівновагу.

Це добровільна й конфіденційна підтримка, яка не має нічого спільного з перевітками чи контролем. Супервізор підтримує свого колегу-педагога через діалог, запитання, спільний аналіз, але не навчає «як правильно». Тепер супервізію офіційно визнано однією з форм підвищення кваліфікації. До 30 годин на рік роботи з супервізо-

ром можуть бути зараховані як професійний розвиток.

3 Суб'єкти підвищення кваліфікації матимуть більше свободи у виборі форматів навчання.

Вони зможуть проводити навчання у своїх закладах чи офісах, на місцях роботи педагогів або онлайн – залежно від умов програми.

Безумовно, багато питань, що стосуються безпосереднього вибору форм і методів, а також способів та варіантів підвищення вчительської (педагогічної) кваліфікації, будуть вирішуватися та узгоджуватимуться вже у безпосередньому процесі підвищення кваліфікації.

Про конкретні ситуації, про труднощі та варіанти їхнього вирішення ми обов'язково повідомимо в одному із своїх найближчих виходів. Нашим читачам з числа педагогічної громадськості (а тим паче батькам учнів) буде цікаво почути думку супервізорів – досвідчених педагогів, які пройшли спеціалізований курс навчання і мають певне розуміння щодо логіки, процедури провадження усіх вищезазначених новацій. Тож на інтерв'ю із педагогом-супервізором наші читачі також можуть розраховувати.

До когорти президентських стипендіатів потрапила і наша землячка!

Віктор Першко

Указ Президента України від 30 жовтня поточного року про вшанування діячів мистецтва та культури України став виявом уваги держави до сфери культурного життя країни.

Причому уваги справжньої, оскільки йдеться не лише про грамоти чи медалі, а про дворічні стипендії для людей, які присвятили своє життя служінню слову, музиці, хореографії і внесок яких у духовне життя, як правило, не оцінюється. Але життя – це не лише душевні і духовні пориви та злети, а ще й щоденні побутові клопоти, проблеми, питання, які вимагають не лише сил, але й коштів. Тому щомісячна стипендія розміром у 3 тисячі 540 гривень може бути цілком помічною у житті будь-якого ветерана.

Житомирщина у списку стипендіатів представлена дев'ятьма прізвищами знах в області людей. Ну а Миропільська і Романівська громади можуть гордитися тим, що до когорти президентських стипендіатів увійшла і наша землячка Катерина Стрельцова. Катерина Миколаївна – заслужена артистка України, миропільчанка, яка

присвятила своє життя культурі, мистецтву, театру, а упродовж тридцяти останніх років – праці у штаті Житомирської обласної філармонії ім. С. Ріхтера. Аби доповнити невеличкий екскурс у життєвій біографії К. М. Стрельцової, додамо, що її батько працював у Мирополі у сфері лісового гос-

подарства. Родинна гілка Катерини Стрельцової по маминій лінії має романівське походження. Тож сьогодні жителям обох громад (Романівської і Миропільської) має бути приємно за свою землячку, чия праця і життєві здобутки відмічені на високому владному рівні.

Слід зауважити, що Катерина Миколаївна Стрельцова й досі на своєму бойовому посту. Вона донині працює у Житомирській обласній філармонії. Її чарівний голос звучить не лише зі сцени цього шанованого у народі мистецького закладу. Катерина Стрельцова входить до справді елітного загону кращих житомирських гідів-екскурсоводів. Її екскурсії для відвідувачів Житомирської філармонії відзначаються не лише енциклопедичними знаннями із історії губернського центру Волині часів XIX – XX століть, але й доповнюються авторським стилем розповіді, насиченою поезією, легендами та бувальщинами, які надовго запам'ятаються кожному гостеві-екскурсанту.

Катерина Миколаївна – прекрасний співрозмовник, а її оцінки, судження, поради та пропозиції стосовно покращення, вдосконалення та поліпшення мистецької, читачької та глядацької культури наших сучасників варто не лише знати, але й поширювати і пропагувати.

Ми доєднуємося до привітань на адресу Катерини Стрельцової, а стосовно вшанування нашої землячки, то пропозиції із цього приводу може бути як завгодно багато. Тому почекаємо, подумаємо і, можливо, й запросимо мисткиню на сцену у краї свого дитинства, юності. До рідних країв!

8 листопада на стадіоні Романівської ДЮСШ очікується аншлаг!

Віктор Єрофеев

Минула субота, 1 листопада 2025 року, принесла Романову і місцевим вболівальникам футболу гарне видовище.

У матчі чемпіонату України з футболу серед аматорських команд FC «VIVAD» приймав лідера своєї групи – команду «Корміла» із Львівської області. До цієї гри романівський клуб провів низку тяжких матчів, які завершувалися прикритими поразками із ФК «Миколаїв» (у себе вдома) та із «Агрономом» та «Маяком» – у гостьових поєдинках. Тому годі було гравцям щось пояснювати – вся команда розуміла, що далі нам падати не можна. Треба зупинятися. Робити певні висновки і виправляти ситуацію.

Однак одна справа – розуміти складність ситуації, в яку потрапив FC «VIVAD», а зовсім інша – грати із колективами, які націлились на високі турнірні позиції і поступатися не готові у матчі із будь-яким суперником. У романівчан, які грали на полі свого стадіону, формальною перевагою був фактор свого поля, який разом із підтримкою вболівальників зазвичай дає команді певну перевагу. Проте слід говорити правду – у Романові футбол за участі місцевої команди, на яку охоче приходять споглянути фани Коростеня, Бердичева, Радомишля чи Овруча, залишається на обочині глядацької уваги. 50-80 глядачів, які

приходять підтримати «VIVAD» на стадіон Романівської ДЮСШ, – це максимум, який спроможний вигукнути кілька простяцьких вболівальницьких вигуків. Якщо порівняти, наприклад, кількість глядачів – вболівальників клубу «Агроном», які приходять у Великих Гаях (Тернопільська обл.), із Романовом, то співвідношення буде 1:7 чи навіть 1:1. Така ж ситуація і в Сарнах, де на ігри за участі місцевого «Маяка» приходять тисячу глядачів. Воно, може, тому, що Сарни – не Романів, але все ж таки висновок про те, що кількість вболівальників неабияк впливає на бойовий настрій господарів стадіону, ніхто не заперечив.

Матч із «Кормілом» FC «VIVAD» проводив напрочуд зібрано: наші футболісти чудово вивчили суперника і знали, що той має дуже потужну середню лінію, яка здатна підтримувати масивні атаки упродовж тривалих часових відрізків. Якщо додати,

що львів'яни мали двох швидких, причому різнопланових нападників, то рахуватися господарям стадіону було із ким. Романівчани одразу налагодили свої оборонні порядки, і якихось, аж занадто великих небезпек біля воріт «VIVADa» не виникало. Але вже за 10-15 хвилин господарі зуміли налагодити свою гру. Для цього знадобилася увага та зібраність у ті моменти, коли гості розпочинали свої атаки. Виявилось, що вже в середині поля більшість атак «Корміла» заходилися, а «VIVAD» навпаки починав контратакувати. І вже друга половина першої половини гри пройшла з невеликою перевагою господарів. У гравців «VIVADa» був шанс відкрити рахунок, але гостей врятував воротар. Якщо ж проаналізувати гру воротаря FC «VIVAD» Іллі Сингаївського, то він знову зіграв бездоганно. Усі голеві моменти, які створили футболісти із Яворова, завершувалися бездоганною грою нашого воротаря.

Таких моментів було небагато (всього 2 чи 3), але те, що гра завершилася нульовою нічиєю, найбільша заслуга І. Сингаївського. Отже, 1 листопада гра із лідером групи завершилася внічию 0:0, і «VIVAD» вперше після трьох невдалих зустрічей зумів відібрати у суперників очко. До речі, «Корміла» намагався будь-якою ціною вирвати перемогу у Романові, оскільки розумів, що будь-яка втрата очок у матчі із FC «VIVAD» вплине на розташування команд у верхній частині турнірної таблиці. Так воно й вийшло: обидва клуби, яких для участі у чемпіонаті України делегувала Тернопільщина («Дністер» і «Агроном»), на фініші першого кола чемпіонату виступили дуже потужно. Після завершення останнього туру першого кола (тур проходив 1 і 2 листопада) на лідерські позиції у першій групі аматорського чемпіонату якраз і вийшли обидві тернопільські клуби. «Дністер» станом на 4 листопада йде попереду всіх, а «Агроном» – на другому місці, маючи один матч у запасі.

Романівський клуб завершив перше коло чемпіонату України серед аматорів на сьомому місці. Із одинадцятьма очками, відстаючи від лідера на 8 турнірних очок. Романівчан підвела серія ігор, розпочинаючи із Коростеня, де наша команда після переможного першого тайму пропустила два голи і здобула за нічию лише одне очко. Лише одне, бо могло бути три. А вже у грі із ФК «Миколаїв» на своєму полі «VIVAD» аж на 93-й хвилині пропустив другий м'яч, який позбавив романівчан очкового здобутку. Така ж ситуація була і в матчі із «Маяком» у Сарнах, коли

«VIVAD» поступився аж ніяк не сильнішому за себе клубу. Ось так, втрачаючи у кожному із чотирьох матчів лише по очку, романівчани опинилися аж на сьомій позиції. Хоча ще після четвертого туру «VIVAD» був у лідерах групи.

Тепер 8 листопада, у суботу, на стадіоні Романівської ДЮСШ «VIVAD» гратиме вже перший тур другого кола чемпіонату України серед аматорів, основна частина якого пройде навесні 2026 року. Цього разу до Романова приїздить «Колос» із Полонного. У чомусь схожа на нашу команда, якій упродовж першого кола страшенно не щастило, і тепер «Колос» перебуває на незвичному для себе передостанньому місці турнірної таблиці. Звісно ж, хлопці із Полонного добре пам'ятають, як на старті чемпіонату у себе вдома програли романівським футболістам, і спробують взяти реванш. І загалом, вже навіть за традицією, матчі між FC «VIVAD» і ФК «Колос» завжди проходили у запеклому протистоянні.

Ну і нарешті, мабуть, варто звернутися до вболівальників Романова із запитанням: невже важко прийти на фінішний матч такого цікавого, захоплюючого і важливого для нашої футбольної команди сезону? Аби хоча б одним-двома словами підтримати своїх футболістів. Тому 8 листопада на стадіоні має бути аншлаг!

Україна починає опалювальний сезон: чого очікувати на тлі російських атак?

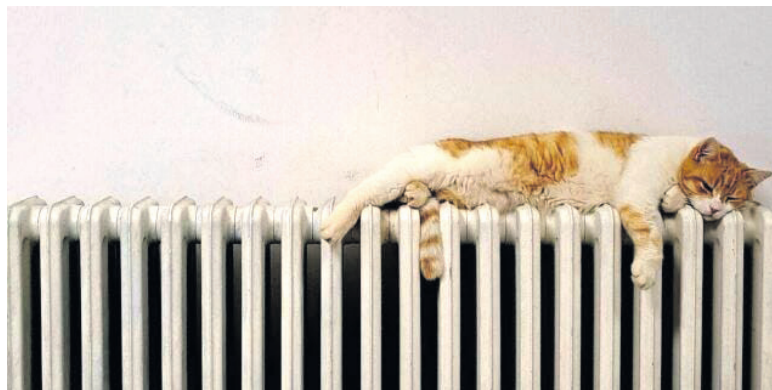
Цього року опалювальний сезон в Україні стартував пізніше, ніж зазвичай.

Якщо раніше причиною затримки була тепла осінь, то тепер – наслідки повномасштабного вторгнення. Останні російські атаки серйозно пошкодили енергетичну інфраструктуру країни. Яким буде цей опалювальний сезон і що прогнозує влада – з'ясував Центр громадського моніторингу та контролю.

Старт сезону

Відповідно до норм опалювальний сезон розпочинається, якщо протягом трьох діб середньодобова температура зовнішнього повітря становить +8 °C або нижче. Завершується він навесні, коли протягом трьох діб середньодобова температура перевищує +8 °C.

Прив'язка початку опалювального сезону до погодних умов не раз призводила до того, що тепло в оселі українців подавали із запізненням. Однак цього року причиною пізнього старту стали російські удари по енергетичній інфраструктурі країни.

У жовтні Кабінет Міністрів офіційно змінив терміни опалювального сезону: замість 15 жовтня – 15 квітня він цього року триватиме з 1 листопада по 31 березня. Співрозмовники видання «Економічна правда» зазначають, що це пов'язано з дефіцитом газу та необхідністю його економити.

Під атаками

Цієї осені росія збільшила потужність повітряних атак проти нашої держави. І головним об'єктом ударів стала українська енергетика. Зокрема, під час атаки 3 жовтня по Харківській і Полтавській областях з ладу вийшло близько 60% видобутку газу країни.

Опалювальний сезон цього року буде одним із найскладніших з початку повномасштабного вторгнення, наголосив мер Києва Віталій Кличко. «Бо ворог особливо ооскаженіло та систематично атакує одночасно всі енерго- та теплоенергуючі об'єкти. Масовані атаки дронами, ракетами. Робить усе, щоб рознести, знищити критичну інфраструктуру. І в цій аномальній ситуації складно працювати силами ППО. Ми це бачимо й на прикладі інших міст, де склалася вже критична ситуація, – Чернігів та область, Славутич, Сумщина, інші міста та селища в різних областях країни», – заявив він.

На об'єктах критичної інфраструктури, пошкоджених росією, ведуться відновлювальні роботи. Втім, влада вже зараз прогнозує, що у деяких містах ситуація буде надзвичайно складною. Зокрема, серед таких міст президент Володимир Зеленський назвав Шостку Сумської області, розташовану неподалік кордону з агресорами.

Готовність держави

Прем'єр-міністр України Юлія Свириденко розповіла, що першими традиційно підключають до опалення дитячі садочки, школи та лікарні. «У 13 регіонах тепло частково подається і в житлові будинки. Решта областей – поступово продовжать підключення з урахуванням погодних умов. Рішення про старт ухвалюють органи місцевого самоврядування з урахуванням температурного режиму», – наголосила глава уряду.

Через завдані українському видобутку газу збитки закуповувати за кордоном доведеться ще більше палива. Україна знайде на це гроші, пообіцяв президент України. «Газ – це важлива основа для опалення. 70% необхідної суми на газ ми знайшли. Уряд

забезпечить необхідну суму повністю», – заявив Володимир Зеленський.

Наша держава продовжує співпрацювати з партнерами, зокрема і щодо енергетичної безпеки. Так, міністерка енергетики Світлана Гринчук запевняє, що підтримка союзників з G7 допоможе нам впевнено пройти опалювальний сезон. Міністри енергетики семи найбільших економік світу виступили зі спільною заявою, де пообіцяли підтримати відновлення нашої енергетики. Зокрема, йдеться про пряму фінансову допомогу, кредити, страхування ризиків та створення умов для довгострокових приватних інвестицій. Канада, яка цього року головує у G7, на початку листопада надала нову допомогу на відновлення української енергетики. Йдеться про 60 мільйонів канадських доларів (близько 44 мільйонів доларів США). Значну частину цієї суми використовують на закупівлю і доставку на Харківщину компресорів природного газу, обладнання, необхідного для відновлення енергетичних поставок та стабілізації системи напередодні зими.

Як розпізнати інсульт

Згідно з оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я, щороку в Україні інсульт стається в майже 130 тисяч осіб; кожен п'ятий пацієнт помирає до виписки з лікарні.

Інсульт є основною причиною смертності та інвалідності в Україні.

Нагадуємо:

- інсульт може статися з кожним у будь-якому віці;
- після 25 років близько 25% всіх дорослих мають ризик перенести інсульт протягом життя;
- негайне звернення по медичну допомогу у разі появи симптомів інсульту рятує життя.

Інсульт: як він виникає і до чого призводить

Інсульт виникає, коли припиняється постачання крові до певної частини мозку. Це може статися через закупорку судини тромбом (ішемічний інсульт) або через її розрив, що спричиняє крововилив у мозок (геморагічний інсульт). Через нестачу кисню та поживних речовин клітини мозку починають швидко гинути – це впливає на життєво важливі функції організму.

Наслідки інсульту залежать від того, яка ділянка мозку постраждала та наскільки велике ураження. Після інсульту людина може втратити здатність рухати рукою чи ногою, говорити або розуміти мову, у неї може погіршитися пам'ять, зір чи координація рухів.

Щоб відновити втрачені функції й повернутися до активного життя, необхідне своєчасне лікування, підтримка близьких та якісна реабілітація.

Фактори ризику інсульту

Ризик розвитку інсульту значно зростає за наявності таких чинників:

- артеріальна гіпертензія (артеріальний тиск $\geq 140/\geq 90$ мм рт. ст.);
- цукровий діабет або високий рівень глюкози крові;
- високий рівень холестерину;
- куріння;
- надмірна маса тіла чи ожиріння;
- нездорове харчування;
- малорухливий спосіб життя;
- вживання алкоголю;
- обтяжений сімейний анамнез (наявність у кровних родичів серцево-судинних захворювань).

Як розпізнати інсульт

Запам'ятати симптоми інсульту допоможе акронім МО-ЗОК:

- **МОВА:** людина не може чітко говорити або не розуміє сказане;
- **ОБЛИЧЧЯ:** з'являється асиметрія обличчя, усмішка стає кривою;
- **ЗАПАМОРОЧЕННЯ:** втрата рівноваги, різкий головний біль;
- **ОЧІ:** раптове погіршення зору в одному або обох очах;
- **КІНЦІВКИ:** слабкість чи оніміння руки або ноги, зазвичай з одного боку, неможливість підняти чи потиснути руку.

Попросіть людину:

- усміхнутися;
- сказати просте речення, на

кшталт «Мене звати», «Я йду на роботу» тощо;

- підняти одну чи обидві руки;
- висунути язик (при інсульті язик викривлений або повернутий).

Якщо бачите ознаки інсульту в людини

Викликайте бригаду екстреної медичної допомоги (103 або 112) – що швидше людина почне отримувати спеціалізовану допомогу, то менша ймовірність ускладнень і смерті.

Після приїзду бригади екстреної медичної допомоги дозвольте госпіталізацію у профільний заклад охорони здоров'я.

Надважливо отримати спеціалізовану допомогу протягом чотирьох годин після появи перших ознак інсульту.

Як зменшити ризик інсульту

• **Контролюйте артеріальний тиск (АТ).** Якщо АТ від 130/139/85-89 мм рт. ст., обов'язково відвідайте лікаря та дотримуйтеся його приписів.

• **Стежте за рівнем цукру та холестерину.** Здавайте аналіз крові на ці показники з частотою, яку порадить ваш лікар.

• **Обирайте здорову їжу.** Щодня споживайте 4-5 порцій (порція – приблизно розмір вашої долоні) овочів та фруктів; їжте морську рибу, нежирне м'ясо, бобові, горіхи й насіння; обмежте вживання їжі з насиченими жирами та трансжирами – фастфуду, випічки, смажених страв, копченостей; вживайте менше солоного, щоб обсяг спожитої солі не перевищував 5 грамів на добу (не більше 1 чайної ложки).

• **Будьте фізично активними.** Приділяйте щонайменше 150 хвилин на тиждень помірній аеробній активності – швидкій ходьбі, їзді на велосипеді, плаванню, танцям тощо. Перед початком занять обов'язково проконсультуйтеся з лікарем.

• **Відмовтеся від куріння** та іншого вживання тютюнових виробів.

• **Відмовтеся від алкоголю.** Пам'ятайте, що під час вживання алкоголю немає ні безпечної дози, ні жодної користі.

Пам'ятайте: до 90% випадків інсульту можна уникнути, якщо дотримуватися профілактики.

Джерело: Центр громадського здоров'я МОЗ України

Як отримати тест-смужки для глюкометра за програмою реімбурсації: важливі зміни для пацієнтів

Пацієнти з цукровим діабетом I типу можуть отримувати тест-смужки для глюкометра безоплатно або з невеликою доплатою – за е-Рецептом у межах державної програми відшкодування вартості (реімбурсації).

Від початку програми (з жовтня 2023 року) понад 26 тисяч українців вже отримали понад 17 мільйонів тест-смужок на суму близько 70 мільйонів гривень.

З 2025 року для отримання тест-смужок за програмою реімбурсації пацієнт повинен мати зафіксований план лікування та призначення від лікаря-ендокринолога в електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ).

Пацієнтам, які отримують тест-смужки вперше, необхідно звернутися до свого лікаря-ендокринолога. Під час прийому лікар внесе діагноз в ЕСОЗ, створить план лікування та перше призначення на тест-смужки. Надалі створювати призначення зможе не лише ендокринолог, а й лікар первинної медичної допомоги – сімейний лікар, терапевт або педіатр.

Додатково у листопаді 2025 року в ЕСОЗ з'явиться лише технічна зміна: звичний для пацієнта термін «е-Рецепт на медичний виріб» буде замінений на нове, більш універсальне поняття – «е-Запит».

Таким чином, зміни в реімбурсації тест-смужок для індивідуальних глюкометрів не вплинуть на порядок отримання тест-смужок для пацієнтів.

Нагадаємо, як отримати тест-смужки для глюкометрів за програмою реімбурсації:

1. Якщо ви отримуєте тест-смужки за програмою реімбурсації вперше, зверніться до лікаря-ендокринолога. Лікар зафіксує ваш діагноз в ЕСОЗ та створить первинне призначення на тест-смужки у вашому плані лікування.

2. Для подальшого отримання е-Запиту зверніться до лікаря первинної медичної допомоги або лікаря-ендокринолога.

3. Після створення е-Запиту ви отримаєте сповіщення від ЕСОЗ про номер е-Запиту та код його погашення для придбання тест-смужок. (Текст повідомлення – «Ваш е-Запит на мед. виріб XXXX-XXXX-XXXX-XXXX. Код підтвердження: XXXX»).

Якщо ви зареєстровані в ЕСОЗ за документами, а не за номером телефону, лікар видасть вам паперову пам'ятку, де буде вказана вся необхідна інформація про е-Запит.

1. Зверніться в будь-яку аптеку, яка має договір з НСЗУ за програмою реімбурсації за напрямом «Медичні вироби для визначення рівня глюкози в крові», та надайте номер е-Запиту та код погашення працівнику аптеки.

2. Працівник аптеки запропонує вам наявні тест-смужки, вартість яких відшкодується за програмою реімбурсації та які відповідають вашому глюкометру.

3. Відповідно до того, які тест-смужки ви обрали та їхній кількості, фармацевт погасить е-Запит безоплатно або з доплатою.

Е-Запит на тест-смужки за програмою реімбурсації можна погасити протягом 30 днів.

На тимчасово окупованих територіях та в зоні бойових дій тест-смужки можуть відпускатися і за паперовою формою запиту.

Джерело: пресслужба МОЗ України

Гороскоп на тиждень 5 листопада - 11 листопада

ОВЕН
Період, коли важливо не лише мріяти, а й створювати ґрунт під ногами – фундамент майбутніх успіхів. Але не варто давати нових обіцянок.

ТЕЛЕЦЬ
Зараз потрібно зупинитися, відчутти, заземлитися. У стосунках може виникнути потреба у відвертій розмові, у визнанні того, що було приховано.

БЛИЗНЮКИ
Тиждень насичений емоціями, внутрішніми прозріннями та потужними розворотами долі. Настав час вийти зі старих схем.

РАК
Тиждень приносить особливий потік натхнення і романтики. Для вас це повернення до коріння, до пам'яті, до почуттів, які дають силу.

ЛЕВ
Обставини тижня підказують, що не все можна контролювати. Стосунки і партнерства виходять на новий рівень. Можливі емоційні сплески.

ДІВА
Енергії тижня допомагають зміцнити зв'язок, якщо ви готові до чесності й компромісів. Посилюється чутливість до настроїв навколишніх людей.

ТЕРЕЗИ
Ви на хвилі змін і на очах у всіх. Меркурій підштовхує до нового мислення – старі методи більше не працюють.

СКОРПІОН
Тиждень наповнює серце ніжністю, а любов приходить через турботу, спільну творчість і довіру. В особистому житті можливі приємні події.

СТРІЛЕЦЬ
Тиждень сповнений зустрічей, новин і листування. Ви немов у центрі інформаційного потоку, але важливо фільтрувати, що справді має значення.

КОЗОРІГ
Фінансові питання виходять на перший план завдяки можливості поліпшити матеріальне становище. Обставини сприяють продуктивності.

ВОДОЛІЙ
Час зупинитися, вдихнути глибше і почути тишу. Це період завершення, емоційного переродження і підготовки до нового циклу.

РИБИ
Ви відчуваєте, що готові йти далі – до нових горизонтів. Мрії стають реальністю. Кохання, натхнення й особисті досягнення – все йде пліч-о-пліч.

Джерело: TCH

Смачного!

Сирні вафлі

Інгредієнти на 8 штук: 180 г кисломолочного сиру, 2 яйця, 2 ст. л. цукру, 10 г ванільного цукру, 6 ст. л. кефіру або йогурту, 50 г розтопленого масла, 120 г пшеничного борошна, 1 ч. л. розпушувача, дрібка солі, мед або цукрова пудра для подачі.

- У миску додайте 180 г кисломолочного сиру, 2 яйця та збийте масу до однорідності занурювальним блендером.
- Додайте до сирної маси 2 ст. л. цукру, 10 г ванільного цукру, 6 ст. л. кефіру, 50 г розтопленого (але не гарячого) масла, а також 120 г просіяного борошна з 1 ч. л. розпушувача та дрібною солі. Замісіть однорідне тісто, що за консистенцією нагадує густу сметану. Поставте тісто в холодильник на 15 хв.
- Розігрійте вафельницю та викладіть по 1 ст. л

тіста для однієї вафлі. Смажте вафлі у розігрітій вафельниці до рум'яності, у нас це зайняло 7 хв. Перед подачею прикрасьте медом або цукровою пудрою.

Млинці з гарбуза

Інгредієнти: 300 г гарбузового пюре, 3 яйця, 2 ст. л. цукру, 300 мл молока, 250 г пшеничного борошна, 3 ст. л. олії, 10 г ванільного цукру.

- Гарбуз помийте, почистьте від шкірки, наріжте скибками та запечіть до м'якості у розігрітій до 180 градусів духовці 20-25 хв.
- В окрему миску додайте 3 яйця, 2 ст. л. цукру, 10 г ванільного цукру та збийте інгредієнти міксером до стану піни.
- Додайте до яєчно-цукрової маси 300 мл молока та 300 г гарбузового пюре, перемішайте.
- Додайте до рідких інгредієнтів 250 г просіяного борошна та замісіть віничком тісто.
- Додайте до маси також 3 ст. л. олії та ще раз перемішайте. Млинцеве тісто повинно бути рідким.
- Вилийте черпаком невелику порцію тіста на розігріту пательню, розподіліть його поверхнею пательні, нахилиючи її в різні боки. Смажте млинець по 1-2 хв з кожного боку до рум'яності.

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Спатифілум без секретів: що потрібно знати, аби «жіноче щастя» росло, цвіло й не хворіло

Умови, за яких спатифілум починає цвісти.

Жіноче щастя – одна з улюблених і нескладних у вирощуванні кімнатних рослин, яка має фази активного цвітіння та відпочинку.

ТЕМПЕРАТУРА

Діапазон температур для спатифілума, в якому культура добре росте і закладає бутони, – 20-27° С. Про жодне цвітіння не може бути й мови, якщо вийти із зони комфорту.

При 30° С настає призупинення вегетативних процесів. Коли стовпчик термометра опускається до 16° С, цвітіння припиняється, спатифілум сповільнює ріст. Критична позначка, нижче якої рослина гине, – 12-13° С.

Взимку ставити квітку поряд з опалювальними приладами не можна. Те ж саме стосується розміщення влітку під кондиціонером.

ОСВІТЛЕННЯ

Спатифілум добре росте і цвіте, коли світловий день продовжується 10-14 годин. Якщо він менший, доведеться встановлювати штучне освітлення, крім періоду спокою.

Темнолисті сорти більш тіньовитривалі, можуть стояти в глибині приміщення під штучним освітленням.

ВОЛОГІСТЬ

На батьківщині спатифілума повітря насичене водяними парами постійно, в горщиківій культурі потрібно намагатися наблизити умови вирощування до природних. В період активної вегетації вологість підвищують будь-яким зручним способом, але на квіти чи бутони бризкати водою не можна.

При теплій зимівлі обприскування продовжують. Припиняють операцію, коли температура опускається до 16° С або нижче.

ПОЛИВ

Культурі потрібні часті рясні, але не надмірні поливи. Ґрунт повинен бути завжди вологим, а не мокрим, застійні явища в горщику неприпустимі. Воду використовують теплу, відстояну. В період спокою поливи скорочують.

ПІДЖИВЛЕННЯ

Після зими спатифілум нарощує листя, потребує 1-2 азотних підживлень. Потім рослині дають добрива з переважанням фосфору і калію кожні 2 тижні.

Окремо мікроелементи дають при позакоренових обробках. Взимку підживлення припиняють.

ОБРІЗКА

У спатифілума видаляють те, що відслужило своє, і поживкле старе листя. Квітконоси з покривалами, що почали зеленіти, обрізають якомога раніше – вони перешкоджають появі нових бутонів.

Якщо господарям подобаються зелені квіти, їх ставлять у воду.

ПЕРЕСАДКА

Більшість дорослих спатифілумів не потребують щорічної пересадки. Молоді, швидкокорослі рослини можуть потребувати пересадки раз на рік-півтора, але дорослі часто пересаджують раз на 2-3 роки, а іноді й рідше, якщо вони не переросли свій горщик.

Багато садівників відзначають, що спатифілум краще цвіте, коли йому трохи тісно в горщику. Занадто великий горщик, особливо щорічно і на 2-3 см, може призвести до того, що рослина буде витратити всю енергію на нарощування кореневої маси в новому просторі, а не на цвітіння. Крім того, у занадто великому горщику ґрунт довше залишається вологим, що збільшує ризик загнивання коренів.

ПЕРІОД СПОКОЮ

Кущ повинен відпочивати. Якщо він безперервно викидає бутони занадто довго, восени потрібно:

- обрізати всі квіти;
- знизити температуру до 16° С;
- припинити підживлення;
- скоротити поливи;
- не обприскувати;
- перенести горщик у більш тінисте місце.

Мінімальний термін періоду спокою – 4 тижні. Але тоді під час активної вегетації потрібен інтенсивний догляд. Краще дозволити спатифілуму піти в сплячку і прокинутися самостійно, на 3-4 місяці. Після закінчення відпочинку рослину повертають у звичні умови.

Змусити спатифілум цвісти безперервно, крім періоду спокою, легко. Для цього потрібно просто виконувати всі правила агротехніки, а вони нескладні.

Джерело: UkrMedia

5 листопада середа	6 листопада четвер	7 листопада п'ятниця	8 листопада субота	9 листопада неділя	10 листопада понеділок	11 листопада вівторок
						
+ 6° + 10°	+ 5° + 10°	+ 5° + 11°	+ 5° + 11°	+ 4° + 11°	+ 5° + 8°	+ 5° + 6°
749 ТИСК, ММ	746 ТИСК, ММ	746 ТИСК, ММ	746 ТИСК, ММ	743 ТИСК, ММ	745 ТИСК, ММ	749 ТИСК, ММ

Цікаві факти про грозу

• Гроза – одне з найнебезпечніших для людей явищ природи, що спричиняє численні пожежі. Більше людських життів забирають тільки стихійні повені.

• Шохилини на Землі вирує близько 1500 гроз, а середня інтенсивність блискавок, що б'ють у поверхню планети, становить 100 розрядів на секунду.

• Над земними водоямами (насамперед океанами) відбувається в 10 разів більше гроз, ніж над сушею.

• Більшість блискавок (близько 78%) спостерігається в районі екватора і в тропіках.

• Максимальна кількість гроз відбувається в центральних регіонах Африки, тоді як біля земних полюсів таких природних явищ майже не буває.

• Найчастіше грози починаються вдень, після полудня, найрідше – перед сходом сонця.

• Діаметр великих гроз може становити десятки кілометрів, і тривають вони по кілька годин.

• Найчастіше грозовий фронт рухається зі швидкістю 20 км/год, але іноді гроза розганяється навіть до 80 км/год.

• Під час грози виробляється енергія, яку можна порівняти з ядерним зарядом у 20 кілотонн.

• Під грозовими хмарами іноді утворюються

смерчі – швидкість вітру всередині таких вихорів теоретично може досягати швидкості звуку.

• Під час великої грози на Землю може випасти до 20 000 кубометрів опадів, а велика організована гроза несе до 1000 мільйонів кубометрів води.

• Гроза може вибухнути не тільки влітку, а й узимку – снігові грози досить рідкісне погодні явище.

• Для утворення грозової хмари мільйони крапель дощу повинні зіткнутися зі ще одним мільйоном крапель.

• У Єгипті грози відбуваються раз на 200 років.

• Найсильніші грози у світі вирують над Аргентиною.

• Над австралійськими островами Тіві щодня формується велика грозова хмара, у якій навіть є ім'я – «Гектор». Хмара настільки постійна у виборі місця для своєї появи, що пілоти давно використовують її як своєрідний орієнтир.

• Розряд блискавки рухається від хмари до поверхні Землі зі швидкістю в десятки тисяч кілометрів на секунду.

• Грози спостерігаються не тільки на Землі, а й на інших планетах Сонячної системи. Наприклад на Юпітері вже кілька століть вирує ураган, супроводжуваний ударами блискавок.

• На півдні США було зафіксовано блискавку, довжина якої перевищувала 300 кілометрів. Цей гігантський розряд був видимим протягом 8 секунд.

• Температура в місці поширення блискавки в 6 разів вища, ніж на поверхні Сонця.

• Ударна хвиля від сильного грому може вибити вікна або повалити невеликі дерева.

• Всупереч відомій приказці блискавка часто б'є по кілька разів в одне й те саме місце. Є дані, що одного разу блискавка навіть двічі вдарила в одну й ту саму людину – удари сталися з різницею всього в кілька секунд, але людина дивом залишилася живою.

• Найбільша ймовірність гроз спостерігається в західних областях України, зокрема в Карпатах та на Прикарпатті. Це пов'язано з географічними особливостями регіону, де гори сприяють конденсації вологи та утворенню грозових хмар.

• Блискавка може підвищити температуру повітря до 30 000°C – це приблизно в п'ять разів гарячіше, ніж на поверхні Сонця. Ця екстремальна температура є причиною гучного грому, оскільки різке розширення повітря створює звукові хвилі.

Джерело: faktypro.com.ua

РЕКЛАМА

КУРСИ ВОДИЇВ ВІД ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ»

Категорії, які можна відкрити
A1, A, B1, B, C1, C, D1, D, BE, C1E, CE

Романівка	067-410-12-15
Романів	067-799-04-27
Миропіль	067-895-10-86
Любар	096-565-26-15
Чуднів	097-992-61-48
Житомир	067-900-02-54
	068-288-28-77
Хорошів	097-516-12-25
Коростень	067-391-89-29
Новоград-Вол.	097-554-28-16
Черняхів	097-253-60-24
Ружин	097-487-88-32
Бердичів	097-466-91-50
Андрушівка	067-410-22-60
Нова Борова	067-347-47-80
Попільня	067-946-49-66
Бердичів	097-466-91-50

БУДМАТЕРІАЛИ

м. Чуднів

- ДОШКА ПОЛОВА
- ВАГОНКА
- РЕЙКА МОНТАЖНА
- БРУС

097 745 54 59
098 410 70 17

КУПУЄМО ВРХ

КОНЕЙ, ТЕЛИЦЬ, БИКІВ, ТЕЛЯТ, ВІВЦІ, ДОРІЗИ.
КОРОВИ ТА КОНІ НА УТРИМАННЯ

096 602 47 07

КОПАЄМО, ЧИСТИМО ТА ПОГЛИБЛЮЄМО КРИНИЦІ

380678794357

380679759461

380663478257

Іван Васильович

В наявності круги колодязні
та каналізаційні, дашки до них

М'ЯСОКОМБІНАТ ЗАКУПОВУЄ

ВРХ (бички, телиці, дорізі, лежаче)
Коні

ПРИЙМАЄМО
НА ФЕРМУ:
дійних корів,
телиць,
лошат

Високі ціни! Гарантована оплата!

068 867 24 91

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

НАС ЧИТАЮТЬ
10 000 РОМАНІВЧАН

ВАРТІСТЬ РОЗМІЩЕННЯ
ОГОЛОШЕНЬ:

• звичайне - 10 грн/тиж.

• жирним шрифтом -
15 грн/тиждень

• рекламний блок -
3 грн/см.кв

Відділ реклами: 067-412-89-81

0 800 213 103

телефонуйте до контакт-центру
системи з надання безоплатної
правової допомоги

ПРАВОВА ДОПОМОГА ПОРУЧ

Житомирський районний ТЦК та СП запрошує на службу за контрактом

Для проходження військової служби за контрактом в ЗСУ звертайся до Житомирського районного ТЦК та СП за адресою: м. Житомир, вул. Тараса Бульби-Боровця, 21, тел.: 093 868 52 30.